

Rozważania Biblijne – 8 października 2023

Ewangelia wg św. Mateusza 21,37-43

W końcu posłał do nich swego syna, tak sobie myśląc: Uszanują mojego syna.
Lecz rolnicy zobaczywszy syna mówili do siebie: "To jest dziedzic; chodźcie zabijmy go, a posiadziemy jego dziedzictwo".
Chwyciwszy go, wyrzucili z winnicy i zabilili.
Kiedy więc właściciel winnicy przyjdzie, co uczyni z owymi rolnikami?»
Rzekli Mu: «Nędzników marnie wytraci, a winnicę odda w dzierżawę innym rolnikom, takim, którzy mu będą oddawali plon we właściwej porze».

DLATEGO POWIADAM WAM: KRÓLESTWO BOŻE BĘDZIE WAM ZABRANE, A DANE NARODOWI, KTÓRY WYDA JEGO OWOCE.

Pierwsze czytanie – z księgi Izajasza 5,1-7

Chcę zaśpiewać memu Przyjacielowi pieśń o Jego miłości ku swojej winnicy! Przyjaciel mój miał winnicę na żyznym pagórku. Otóż okopał ją i oczyścił z kamieni i zasadził w niej szlachetną winorośl; pośrodku niej zbudował wieżę, także i tłocznię w niej wykuł. I spodziewał się, że wyda winogrona, lecz ona cierpkie wydała jagody. Teraz więc, o mieszkańcy Jeruzalem i mężowie z Judy, rozsądźcie, proszę, między Mną a między winnicą moją. Co jeszcze miałem uczynić winnicy mojej, a nie uczyniłem w niej? Czemu, gdy czekałem, by winogrona wydała, ona cierpkie dała jagody? Więc dobrze! Pokażę wam, co uczynię winnicy mojej: rozbiorę jej żywopłot, by ją rozgrabiono; rozwalę jej ogrodzenie, by ją stratowano. Zamienię ją w pustynię, nie będzie przycinana ni plewiona, tak iż wzejdą osty i ciernie. Chmurom zakażę spuszczać na nią deszcz. Otóż winnicą Pana Zastępów jest dom Izraela, a ludzie z Judy szczepem Jego wybranym. Oczekiwał On tam sprawiedliwości, a oto rozlew krwi, i prawowierności, a oto krzyk grozy.

“Przyjaciel mój miał winnicę na żyznym pagórku. Otóż okopał ją i oczyścił z kamieni i zasadził w niej szlachetną winorośl; pośrodku niej zbudował wieżę, także i tłocznię w niej wykuł.”

- W Izraelu, winnica jest czymś bardzo cennym. Wszyscy wiedzą, ile pracy i cierpliwości wymaga praca w niej.

Czytany dziś fragment, z księgi Izajasza, ma formę pieśni wychwalającej troskę gospodarza o swoją winnicę. Z biegiem czasu, stała się ona pieśnią weselną, zachęcającą pana młodego, by troszczył się o swoją żonę, jak gospodarz troszczy się o winnicę.

Izajasz cytuje tę pieśń, by mówić o Przymierzu Boga ze swoim ludem. Sam odczytuje i tłumaczy jej symbolikę:

- *“winnicą Pana Zastępów jest dom Izraela, a ludzie z Judy “szczepem Jego wybranym.” Oczekiwany dojrzałym winogronem jest sprawiedliwość i prawda.*

Izajasz mówi też o niedobrym winogronie (cierpkim owocu), którym jest *“rozlew krwi i prawowierności,”* oraz *“krzyk grozy.”*

“Biada tym, którzy przydają dom do domu, przyłączają rolę do roli, tak iż nie ma wolnego miejsca; i wy sami mieszkacie w środku kraju.”

- Chodzi tu o egoistyczne dążenie do wzbogacenia się.

“Biada tym, którzy ryczą wstając rano szukają sycery, zostają do późna w noc, [bo] wino ich rozgrzewa. Nic, tylko harfy i cytry, bębny i flety, i wino na ich ucztach. O sprawę Pana nie dbają ani nie baczą na dzieła rąk Jego.” (Iz 5, 11-12)

- Izajasz pisze tu o beztrójce bogatych, która unieszczęśliwia ludzi biednych.

Jeszcze gorsze jest wypaczenie sprawiedliwości: *“Biada tym, którzy zło nazywają dobrem, a dobro złem, którzy zamieniają ciemność na światło, a światło na ciemność, którzy przemieniają gorycz na słodycz, a słodycz na gorycz! ... Biada tym, którzy się uważają za mądrych i są sprytnymi we własnym mniemaniu! Biada tym, którzy są bohaterami w picciu wina i dzielni w mieszaniu sycery. Tym, którzy za podarek uniewinniają winnego, a sprawiedliwego odsądza od prawa.” (Iz 5, 20-23)*

Gospodarz, którego praca w winnicy nie przynosi wystarczającej zapłaty, dochodzi do wniosku, że ziemia jest niezbyt urodzajna i opuszcza ją. Jak mówi Izajasz, szybko zarosła ją osty i ciernie...

Kiedy człowiek oddala się od drogi wierności Przymierzu i Przykazaniom, zaczyna błądzić. Wówczas on, który został stworzony by być szczęśliwym i wolnym, wchodzi pod “jarzmo” egoizmu oraz wszelkich wad. Jest wówczas, jak opuszczona winnica, wystawiona na pastwę dzikich zwierząt...

W czasach Izajasza, była bardzo rozpowszechniona idolatria. Panowało też przekonanie, że Bóg karze za złe postępowanie

Izajasz podkreśla, że istnieje tylko jeden Bóg i że, lud Izraela powinien zwracać się do Niego w każdej potrzebie. Tłumaczy też, że Bóg jest ponad ludzką niesprawiedliwość.

- Po Potopie, Noe stał się pierwszym gospodarzem winnicy, a krzew winny był pierwszym uprawianym drzewem – pierwszym znakiem życia cywilizacji i nastania pokoju: *„Noe był rolnikiem i on to pierwszy zasadził winnicę....“ (Rodz 9, 20)*
- W czasie drogi przez pustynie, zmęczeni ludzie szemrali przeciwko Mojżeszowi: *„Dlaczegoście wywiedli nas z Egiptu i przyprowadzili na to nędzne miejsce, gdzie nie można siać, nie ma drzew figowych ani winorośli, ani drzewa granatowego, a nawet nie ma wody do picia?» (Lb 20, 5)*
- Gdy Mojżesz wysłał ludzi, by zbadali kraj Kananejski - ziemię obiecaną im przez Boga - byli mile zaskoczeni, widząc bogactwo winnic. A było to w czasie winobrania : *„Przybyli aż do doliny Eszkol. Tam odcięli gałąź krzewu winnego razem z winogronami i ponieśli ją we dwóch na drogę; do tego [zabrali] jeszcze nieco jabłek granatu i fig. Miejsce to nazwano doliną Eszkol, ze względu na winogrona, które tam Izraelici odcięli.“ (Lb 13, 23-24)*
- Odtąd, zawsze gdy mówi się o czasie szczęścia i urodzaju, cytuje się słowa z pierwszej księgi królewskiej: *„Dlatego też przez wszystkie dni Salomona Juda i Izrael mieszkali bezpiecznie, każdy pod swoją winoroślą i pod swoim drzewem figowym, od Dan do Beer-Szeby.“ (1Krl 5,5)*
- Kiedy jest mowa o królowaniu Boga w przyszłości, o Jego królestwie pokoju i sprawiedliwości, cytuje się słowa proroka Micheasza: *„Naród przeciwko narodowi nie podniesie miecza, nie będą się więcej zaprawiać do wojny, lecz każdy będzie siadywał pod swą winoroślą i pod swym drzewem figowym; i nie będzie tego, kto by niepokoił, bo usta Pana Zastępów przemówiły.“ (Mi 4,4)*

Psalm 80, 9.12-16.19-20

*Przeniosłeś z Egiptu winorośl
i zasadziłeś ją wygnawszy pogan.
Rozpostarła swe pędy aż do Morza,
aż do Rzeki swe latorośle.*

*Dlaczego zburzyłeś jej ogrodzenie
i każdy przechodzień zrywa jej grona?
Niszczy ją dzik leśny
i obgryzają polne zwierzęta.*

*Powróć, Boże Zastępów,
wejrzyj z nieba, spójrz i nawiedź tę winorośl.
I chroń to, co zasadziła Twoja prawica,
latorośl, którą umocniłeś dla siebie.*

*Już więcej nie odwrócimy się od Ciebie,
daj nam nowe życie, a będziemy Cię chwalili.
Odnów nas, Panie, Boże Zastępów,
i rozjaśnij nad nami swoje oblicze,
a będziemy zbawieni.*

- Nie wiadomo, do jakich konkretnych zdarzeń nawiązuje ten psalm. Nie można więc określić jego dokładnej daty powstania.

Psalm 80, w całości jest kantykiem podzielonym na cztery zwrotki i cztery refreny. Zwrotki opowiadają historię Izraela: winnicy wybranej przez Boga i wiezionej w Egipcie. Jego refrenem są słowa prośby o przebaczenie: *„Odnów nas, Panie, Boże Zastępów, i rozjaśnij nad nami swoje oblicze, a będziemy zbawieni.“*

Werset 20 jest też tłumaczony inaczej:

- *„Panie, Boże Zastępów, odnów nas i ukaż Twe pogodne oblicze, abyśmy doznali zbawienia.“*
- *„Panie, Boże Zastępów, **daj nam powrócić do Ciebie** i ukaż Twe pogodne oblicze, abyśmy doznali zbawienia.“*

*„**daj nam powrócić do Ciebie**“,* znaczy: pomóż nam się nawrócić

Ten refren przypomina, że nawrócenie człowieka jest jednocześnie dziełem Bożym i ludzkim – człowiek dotknięty łaską Ducha Świętego, zawraca ze złej drogi.

- Śpiewany dziś psalm, jest doskonałym echem do pierwszego czytania
- Lud Izraela jest tu porównany do winnicy, której Rolnikiem jest sam Bóg. Zrobił wszystko, by przynosiła owoc ale plony się nie udały, bo żaden owoc nie dojrzał...
 - *“Chcę zaśpiewać memu Przyjacielowi pieśń o Jego miłości ku swojej winnicy! Przyjaciel mój miał winnicę na żyznym pagórku. Otóż okopał ją i oczyścił z kamieni i zasadził w niej szlachetną winorośl; pośrodku niej*

zbudował wieżę, także i tłocznę w niej wykuł. I spodziewał się, że wyda winogrona, lecz ona cierpkie wydała jagody.” (Iz 5,1-2)

Rolnik wpada w złość “Więc dobrze! Pokażę wam, co uczynię winnicy mojej: rozbiorę jej żywopłot, by ją rozgrabiono; rozwalę jej ogrodzenie, by ją strатовano. Zamienię ją w pustynię, nie będzie przycinana ni plewiona, tak iż wzejdą osty i ciernie. Chmurom zakazę spuszczać na nią deszcz». (Iz5, 5-6)

Historia winnicy to historia Izraela. Kiedy śpiewano ten psalm w Świątyni Jerozolimskiej, wszyscy doskonale rozumieli te metafory. Był to czas okupacji a “dzikie zwierzęta” symbolizują ówczesnego okupanta, który niszczył kraj : *« chroń tę, którą zasadziła Twa prawica, <latorośl, którą umocniłeś dla siebie>. Ci, którzy ją spalili ogniem i wycięli, niech zginą od grozy Twojego oblicza!”(wersety 16-17)*

Dzisiejsze pierwsze czytanie i psalm przedstawiają obraz kazacego Boga. Bardzo ważnym jest pamiętać, że w ciągu wieków, wolno i stopniowo odkrywano Boga. Jego obraz wyrażony w psalmie 80-tym, jest wyrazem ówczesnego stanu tego odkrywania: uważano wówczas, że wszystko pochodzi od Niego - szczęście i również nieszczęście. Ta koncepcja zmieniła się dużo później w historii Starego Testamentu. Wiele wieków upłyne, zanim człowiek zrozumie, że Bóg szanuje jego wolność i nie kieruje wszystkimi zdarzeniami historii.

POLSKA MISJA KATOLICKA
MI

STRASBOURG

- **Polska Misja Katolicka w Strasburgu**
- **ks. Ryszard Górski**
- 📍 **Parafia Notre Dame de Lourdes**

9, rue du Hohwald 67000 Strasbourg

☎ **+33 3 88 32 31 60**